

พฤติกรรมการดื่มและผลกระทบจาก การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของแรงงานภาคอุตสาหกรรม จังหวัดนครราชสีมา

คณะผู้วิจัย :

พงษ์เดช สารการ *

เสมอ ตรีคุณา **

รังสีมา บำเพ็ญบุญ ***

นุจรินทร์ หิรัญคำ ***

ธนิดา บุตรคล้าย ***

ยุพา พิทักษ์วานิชย์ ***

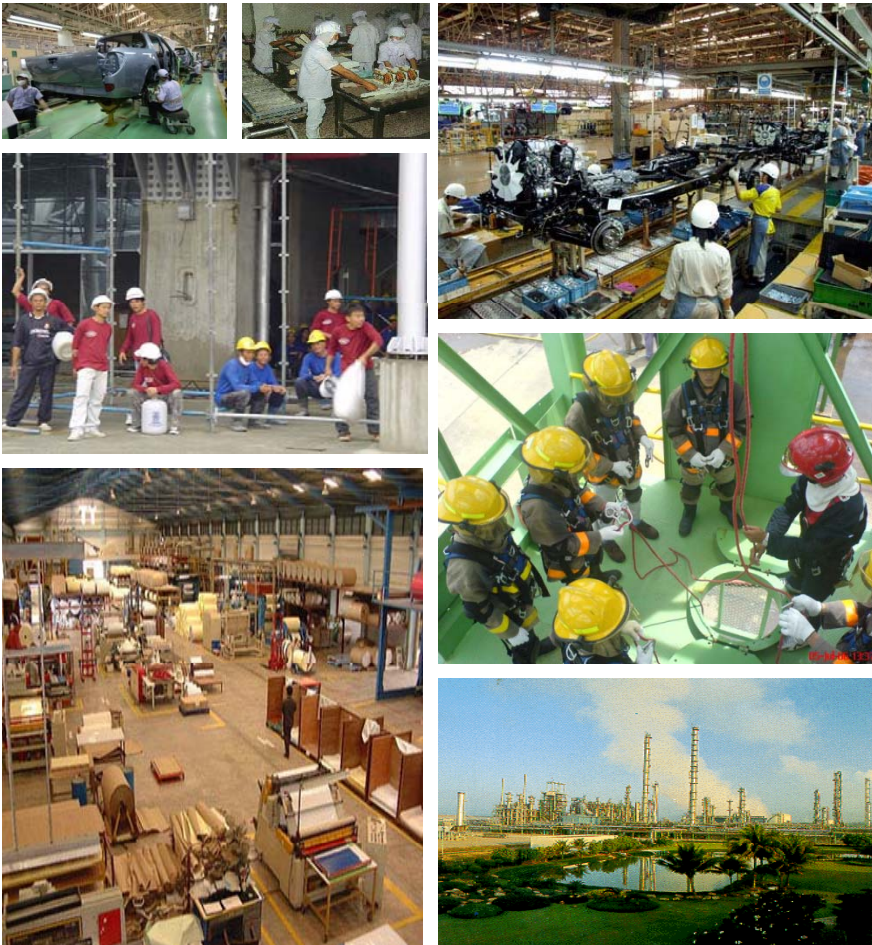
* คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** ศูนย์ความปลอดภัยที่ 5 จังหวัดนครราชสีมา

*** กลุ่มงานอาชีวอนามัยและความปลอดภัย โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา

ที่มาของการตั้งคำถามงานวิจัย

แรงงานภาคอุตสาหกรรม

สภาพการทำงาน

ตอบสนองต่อการผลิต

- แข่งขันกับเวลา
- ทำงานกับเครื่องจักรกล

มีทางเลือกของวิธีการพักผ่อนจำกัด

จึงพบว่า แรงงานบางส่วน

ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
เที่ยวสถานบันเทิง

ร้อยละ 71.3 ของแรงงานชาย

ร้อยละ 77.8 ของแรงงานที่เข้างานเป็นกะ

[เครือข่ายองค์กรวิชาการสารเสพติด, 2550]

เขตอุตสาหกรรมสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา

- ตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ ร้อยละ 47.6
- ส่วนใหญ่ตีมในช่วงเวลา 16.00-24.00 น.
- สาเหตุมาจากเพื่อนร่วมงานชักชวน
- ไม่สนใจระดับดีกรีของเครื่องตีมแอลกอฮอล์

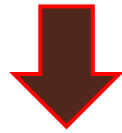
[กมลมาลย์ ศิริพูนสวัสดิ์, 2550]

- เทียวสถานบันเทิงหลังเลิกงาน ร้อยละ 66.0
- ส่วนใหญ่เป็นหญิง/สถานภาพโสด
- ร้อยละ 65.7 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อครั้ง ถูกใช้ไปกับเครื่องตีมแอลกอฮอล์

[จิรายุ สีสุข, 2548]

จากพฤติกรรมการเที่ยวกลางคืนและการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของแรงงาน

- **ตนเอง**

- การติดเชื้อ HIV/AIDS
- การตั้งครรภ์ในกลุ่มแรงงานหญิง
- การขาดงานและเข้างานสาย
- ค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอ

ผลกระทบ

- **บุคคลรอบข้าง**

- การทะเลาะวิวาท
- การเกิดอุบัติเหตุทางจราจร
- การเกิดอุบัติเหตุขณะปฏิบัติงาน
- การกระทำความรุนแรงในครอบครัว

- **ระบบเศรษฐกิจโดยรวม**

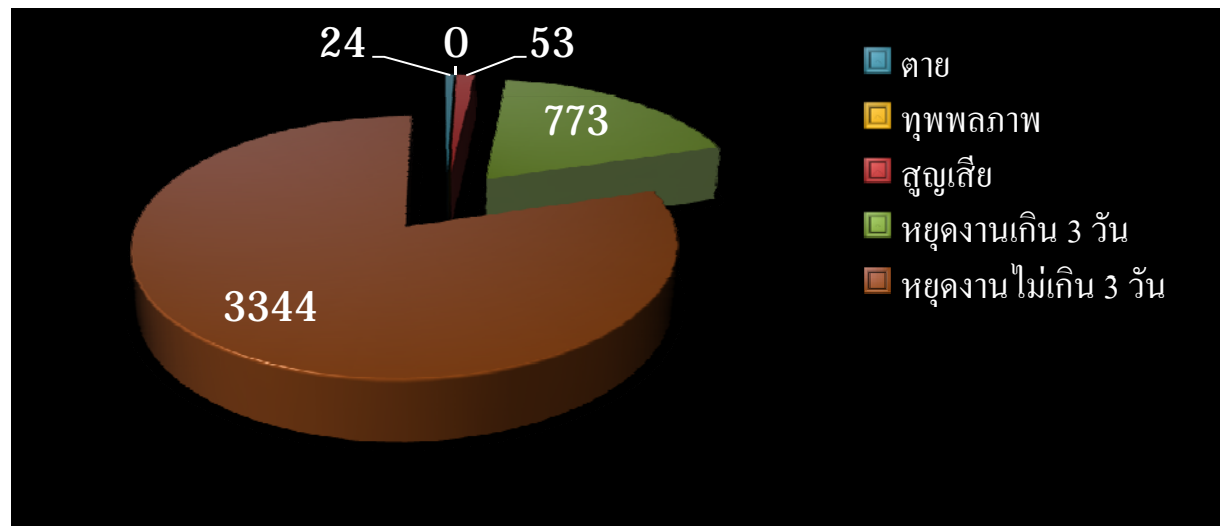
- ต้นทุนจากการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร (ร้อยละ 65.7 ของต้นทุนทั้งหมด)
- ต้นทุนจากการสูญเสียประสิทธิภาพในการทำงานจากการขาดงานและประสิทธิภาพขณะทำงาน (ร้อยละ 30.1 ของต้นทุนทั้งหมด)
- ต้นทุนค่ารักษาพยาบาล (ร้อยละ 3.5 ของต้นทุนทั้งหมด)

ตารางที่ 1 จำนวนสถานประกอบการและผู้ประกันตนในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาดจำนวนลูกจ้าง

ประเด็น	ขนาดประเภทสถานประกอบการ จำแนกตามจำนวนลูกจ้าง (ราย)								รวม
	< 10	10-90	20-49	50-99	100-199	200-499	500-999	>=1000	
สถานประกอบการ (แห่ง)	5,495	1,022	709	228	150	81	45	27	7,757
จำนวนผู้ประกันตน (ราย)	20,034	13,651	21,813	16,024	20,937	24,766	30,990	56,630	204,845

ที่มา : สถิติงานประกันสังคม ปี 2550 สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน

ปี 2550 มีผู้ประสบ
อันตรายหรือเจ็บป่วย
เนื่องจากการทำงานของ
จังหวัดนครราชสีมา

ที่มา : สถิติงานประกันสังคม ปี 2550 สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน

น่าจะมีการเชื่อมโยงกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

กำหนดเป็นคำถามวิจัย

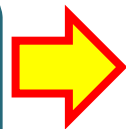
1. อัตราความชุกของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน
แรงงานภาคอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา เป็นเท่าใด ?

2. พฤติกรรมการดื่มและผลกระทบจากการดื่ม
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของแรงงานภาคอุตสาหกรรม
จังหวัดนครราชสีมา เป็นอย่างไร ?

กระบวนการทำงานวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาเชิงสำรวจ
(survey study)

ประชากรที่ศึกษา

แรงงานในสถานประกอบการที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย
การดำเนินงานของกลุ่มงานอาชีพเวชกรรม
โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา จำนวน 43 แห่ง
รวมจำนวนแรงงานทั้งสิ้น 28,558 ราย

กลุ่มตัวอย่าง

คำนวณขนาดตัวอย่าง (sample size) ด้วยสูตรการประมาณค่าสัดส่วนกรณีทราบ
ประชากร และกำหนดค่า design effect = 2 ได้ขนาดตัวอย่างทั้งหมด 2,220 ราย
และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ systematic two-stages cluster sampling

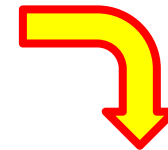
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

แบบสอบถาม ที่พัฒนาขึ้นจากคณะผู้วิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ประสานเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในแต่ละสถานประกอบการที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ดำเนินการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

- **สถิติพรรณนา** เพื่อแสดงค่าจำนวนและร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐานและค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด
- **สถิติอนุมาน** เพื่อแสดงช่วงเชื่อมั่นที่ระดับ 95%CI ของอัตราความชุก และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยแบบหลายตัวแปร ด้วยสถิติ multiple logistic regression

- ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ
- ข้อมูลลักษณะการทำงาน
- ข้อมูลการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- ข้อมูลพฤติกรรมการดื่ม
- ข้อมูลผลกระทบจากการดื่ม

ผลการศึกษา

- เพศชาย ร้อยละ 56.7
- กลุ่มอายุ 25-29 ปี
- รายได้เฉลี่ย 8,019 บาท
- มัธยมศึกษาตอนปลาย/อาชีวะ(ปวช.)
- สถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 50.1
- โสด ร้อยละ 46.0

ข้อมูลทั่วไป

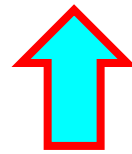
(n=2,220)

- มีบ้านส่วนตัวเป็นของตนเอง
- อาศัยอยู่กับครอบครัว (พ่อ-แม่/สามี-ภรรยา/คู่รัก-แฟน/ญาติ)
- มีภูมิลำเนาในจังหวัดนครราชสีมา ร้อยละ 77.4
- การสูบบุหรี่ ร้อยละ 23.5
- เล่นไพ่ ร้อยละ 18.0
- เล่นหวยใต้ดิน ร้อยละ 43.8

- การใช้จ่ายในครอบครัวต่อเดือน “พอใช้แต่ไม่มีเหลือเก็บ” ร้อยละ 46.6

สัดส่วนการดื่ม ร้อยละ 72.6

(95%CI = 0.71-0.74)

ข้อมูลการดื่ม
(n=2,220)

สัดส่วนการดื่มในรอบ 3 เดือนที่ผ่านมา ร้อยละ 83.2

(95%CI = 0.81-0.85)

- ดื่มเบียร์ ร้อยละ 72.8
- ดื่มกับเพื่อนร่วมงาน ร้อยละ 83.1
- ดื่ม 1-2 วันต่อสัปดาห์ ร้อยละ 61.4
- ดื่มช่วงเย็น (17.00-23.59 น.) ร้อยละ 90.2
- ดื่มในที่พักผ่อน ร้อยละ 74.6

**พฤติกรรมการดื่มในรอบ 3 เดือน
(n=1,341)**

- ผลจากการดื่มเมาก่อนข้างมาก แต่มีสติ ร้อยละ 24.0
- การเป็นผู้ขับขี่ยานพาหนะภายหลังจากการดื่ม พบว่า
 - ขับขี่เองทุกครั้ง ร้อยละ 30.1
 - ขับขี่เองบางครั้ง ร้อยละ 53.2
 - ไม่เคยขับขี่เอง ร้อยละ 16.7

ด้านอุบัติเหตุ

- เคยได้รับอุบัติเหตุที่เป็นผลจากการดื่ม ร้อยละ 13.8
(ขับรถล้ม ร้อยละ 50.3 / หลับใน ร้อยละ 33.5)
- อุบัติเหตุจากการทำงาน ร้อยละ 2.4

**ผลกระทบจากการดื่ม
(n=1,341)**

ด้านสุขภาพ

- เคยมีปัญหาสุขภาพที่เป็นผลจากการดื่ม ร้อยละ 6.7
(โรคเก๊าท์ ร้อยละ 43.2 / ภาวะพะออาหาร ร้อยละ 25.6)

ด้านครอบครัว

- ค่าใช้จ่ายในการดื่ม (% เทียบรายได้ต่อเดือน)
(ตั้งแต่ 10% ขึ้นไป ร้อยละ 36.1)
- ทะเลาะวิวาท ร้อยละ 7.5
- ถูกตำหนิ ร้อยละ 26.3

ด้านสังคม

- เอะอะโวยวาย ร้อยละ 9.3
- ทะเลาะวิวาท ร้อยละ 7.8
- ถูกว่ากล่าวจากเพื่อนบ้าน ร้อยละ 19.9

**ผลกระทบจากการดื่ม
(n=1,341)**

ด้านการทำงาน

- ไปทำงานสายที่เป็นผลจากการดื่ม ร้อยละ 17.4
- ไม่ไปทำงาน/ขาดงาน ที่เป็นผลจากการดื่ม ร้อยละ 16.5

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

- เพศชาย
- อายุต่ำกว่า 35 ปี
- สถานภาพหม้าย/หย่า/แยก
- ที่พักหอเอกชน
- การสูบบุหรี่แต่เลิกแล้ว
- ปัจจุบันยังสูบบุหรี่อยู่
- การเล่นไพ่
- เล่นหวยใต้ดิน
- ค่าใช้จ่ายพอใช้แต่ไม่มีเหลือเก็บ
- ลักษณะการทำงานแบบกะ
- จำนวนชั่วโมงทำงานมากกว่า 8 ชั่วโมง

การดื่มเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์
(n=2,220)

การนำข้อค้นพบไปใช้ประโยชน์

1. อัตราความชุกของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มแรงงานภาคอุตสาหกรรมในรอบ 3 เดือนที่ผ่านมาเท่ากับ **0.83 (95%CI= 0.81-0.85)**

สะท้อนให้เห็นขนาดของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มแรงงานภาคอุตสาหกรรมว่า ยังมีสัดส่วนของการดื่มที่ค่อนข้างสูงมาก

②. ชนิดเครื่องดื่มน้ำที่พบมากคือ เบียร์ ร้อยละ 72.8

บ่งชี้ให้เห็นว่า เบียร์เป็นเครื่องดื่มที่เข้าถึงได้ง่าย ทั้งในด้านความสะดวกในการซื้อ ราคาและรูปแบบการดื่ม

③. การขับชี่ยานพาหนะภายหลังกการดื่ม พบว่า มีการขับชี่เองทุกคร้ง ร้อยละ 31.1

ข้อมูลได้แสดงให้เห็นว่า ยังมีสถานการณ์การดื่มแล้วขับชี่ยานพาหนะด้วยตนเองอยู่ แม้จะมีมาตรการทางกฎหมายควบคุมอย่างชัดเจนก็ตาม

4. ผลกระทบจากการดื่ม

บ่งชี้ให้เห็นว่า ขนาดของปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มแรงงานภาคอุตสาหกรรม

5. ปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มแรงงานภาคอุตสาหกรรม

สะท้อนให้เห็นถึง ปัจจัยที่มีผลในการเสริมและกระตุ้นให้เกิดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มแรงงานภาคอุตสาหกรรม

ขอขอบคุณศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) ที่
สนับสนุนทุนในการวิจัยครั้งนี้ และกลุ่มแรงงาน
ภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดนครราชสีมาที่ให้
ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยดี
ตลอดมา